

МОТИВИ

КЪМ ЗАКОНОПРОЕКТА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА КРЕДИТНИТЕ ИНСТИТУЦИИ

Настоящият проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за кредитните институции има за цел да въведе в българското законодателство изискванията на Директива 2007/44/ЕО от 05.09.2007 г. за изменение на Директива 92/49/ЕИО на съвета и директиви 2002/83/ЕО, 2004/39/ЕО, 2005/68/ЕО и 2006/48/ЕО по отношение на процедурните правила и критериите за оценяване за предварителната оценка на придобиванията и увеличението на участия във финансовия сектор. Целта на директивата е правна регламентация на критериите за предварителната оценка и на процедурата за тяхното прилагане, създаването на правна сигурност, яснота и предсказуемост по отношение процеса на оценяване, както и по отношение на резултатите от него. Със законопроекта са въведени установените в директивата изчерпателно определени пет критерия, въз основа на които ще бъде извършвана преценката от БНБ, като надзорен орган, на лицата, които са взели решение да придобият квалифицирано дялово участие в банка със седалище в Република България или да увеличат акционерния си дял, при което същият да достигне или надхвърли праговете от 20, 33 или 50 на сто от правата на глас или капитала на банката. Детайлно се регламентират сроковете и процедурата за започване, спиране на срока и приключване на надзорната преценка. Предвидена е възможност само за еднократно спиране на общия срок от шестдесет работни дни за произнасяне, в случаите, в които на БНБ е необходима допълнителна информация от заявителя. Съгласно изричното изискване на директивата, непроизнасянето в законоустановения срок от страна на надзорния орган се счита за мълчаливо одобрение на заявеното придобиване. Дефиницията за квалифицирано дялово участие се допълва и прецизира, с оглед отразяване на промените в Директива 2006/48/ЕО.

Освен измененията, отразяващи въвеждането на Директива 2007/44/ЕО, приложеният законопроект съдържа предложения за промяна и на други разпоредби от ЗКИ, необходимостта от които се мотивира от натрупаната до момента практика по прилагането му. Предметът на дейност на банките се привежда в максимално съответствие с дейностите, подлежащи на взаимно признаване по Анекс I от Директива 2006/48/ЕО, като освен това се цели и постигането на хармонизация в българското законодателство, регулиращо финансовия сектор и по специално на ЗКИ със Закона за пазарите за финансови инструменти. Особено съществен момент съставлява и предлаганата замяна на досегашния уведомителен режим, който следваше да съблюдават финансовите институции при започване на дейността си, с регистрационен такъв. Законопроектът предвижда въвеждането на задължителни изисквания като условия за регистрация на финансовите институции, а в наредба на БНБ ще се съдържа подробна уредба на документите и информацията, които се представят за регистриране. В тази връзка се предлага, чрез изменения на Валутния закон, да се отмени лицензионният режим за финансовите къщи, като те бъдат третирани според регистрационния режим, който ще важи за всички финансови институции.

По отношение на членовете на управителните органи на банките със седалище в Република България, изпълнителните им директори и прокуристите се въвежда допълнителен обобщаващ критерий за „надеждност и пригодност“ (fit and proper), като същевременно се предлага да отпадне издаването на сертификати за тях, като формален

акт, без да се променят останалите изисквания. Вместо това се предвижда провеждането на процедура по предварителното им писмено одобрение от страна на БНБ. В съответствие с последните препоръки, отправени в доклада на Световната банка от юли 2008г. за оценката на корпоративното управление на финансовите институции в България, в проекта се предвижда въвеждането на преценка за надеждност и пригодност и по отношение на членовете на надзорни съвети на банка, съответно на представителите на юридически лица в надзорните съвети, като тази преценка ще се извършва в процедура на предварително одобрение от БНБ. Липсата на правни норми за корпоративното управление наложиха текстове с такова съдържание да се допълнят в изискванията за лицензиране на банка, а също така и при текущо упражняване на банкова дейност.

Подорбвява се редакцията на отделни текстове от сегашния закон (напр. чл.47), за постигане на по-пълно съответствие с изискванията на Директива 2006/ 48. Създава се правната възможност, финансовите институции, които осъществяват някаква кредитна дейност, да предоставят данни за това в Централния кредитен регистър при БНБ и да ползват информация на обобщена основа. Чрез допълване с изр. второ на общия текст за упражняването на банков надзор от БНБ (чл.79, ал.1 ЗКИ) се постига въвеждане в българското законодателство на препоръката, съдържаща се в решението на ЕКОФИН от 07.10.2008г. относно включването на европейско измерение в мандатите на надзорните органи на страните членки.

Доколкото промените, отразяващи въвеждането в българското законодателство на Директива 2007/44/ЕО, са идентични за банките, инвестиционните посредници, управляващите дружества, застрахователите и презастрахователите, от Комисията за финансов надзор беше отправено неформално предложение измененията в Закона за пазарите за финансови инструменти и в Кодекса за застраховането да бъдат правнотехнически реализирани чрез Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на ЗКИ. Това предложение беше прието за целесъобразно от Работната група при БНБ и изпратените от КФН проекти за изменения и допълнения на посочените два нормативни акта са включени в ПЗР на ЗИДЗКИ. С измененията и допълненията в Кодекса за застраховане, Закона за пазарите на финансови инструменти и Закона за публичното предлагане на ценни книжа, аналогично на измененията в ЗКИ, се прецизира понятието за квалифицирано участие, разширява се регулацията на придобиването и увеличаването на квалифицирано участие, като се обхваща и придобиването от лица, действателно съгласувано. Разписват се детайлно процедурите по оценка на придобиването и увеличаването на квалифицираното участие, както и на отражението му върху застрахователя, презастрахователя, инвестиционния посредник и управляващото дружество, като се въвеждат и критериите въз основа на които ще се извършва оценката.

Освен измененията, отразяващи транспонирането на Директива 2007/44/ЕО, в Кодекса за застраховането се предвиждат и изменения във връзка с осъвременяване на минималните размери на застрахователната сума на задължителната застраховка «Професионална отговорност» и на собствените средства на застрахователния посредник в съответствие с § 4, ал. 2 от допълнителните разпоредби на кодекса и чл. 4, ал. 7 от Директива 2002/92/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 9 декември 2002 г. относно застрахователното посредничество. С оглед изпълнението на този ангажимент Европейската комисия чрез комитета от Ниво 2 „Европейски застрахователен и пенсионно-осигурителен комитет” (Документ MARKT/2515/08) е довела до знанието на държавите членки необходимостта от актуализиране на застрахователните суми по задължителната застраховка „Професионална отговорност” и на собствените средства на

застрахователните посредници през 2008 г., като новите минимални размери са изрично посочени в цитирания документ.

Във връзка с постъпило предложение от Комисията за финансов надзор е извършено допълнение на чл.18, ал. 3 от Закона за Комисията за финансов надзор. Допълнението е предложено от КФН и цели да разшири правомощията на Комисията, при постъпило искане от друг орган за финансов надзор, с когото има сключено споразумение, да може да събира от банките информация за авоарите и операциите по банкови сметки, свързани с извършването на сделки с ценни книжа, която информация представлява банкова тайна и трябва да бъде получавана от Комисията, независимо от обстоятелството дали лицата, за които се отнася са нарушили българското законодателство (в какъвто смисъл е изискването на чл. 18, ал. 3 от ЗКФН). Сегашната невъзможност се счита като пречка за присъединяването на КФН към Многострания меморандум на Международната организация на комисиите по ценни книжа (IOSCO). Чрез изменение на чл. 13, ал. 1, т.19 се изпълнява препоръката на ЕКОФИН от 07.10.2008 г., относно включването на европейско измерение в мандатите на надзорните органи на страните членки.

Предвижда се законът да влезе в сила от 01.03.2009г., т.е. 20 дни преди крайния срок за транспониране на директива 2007/ 49. Предвидени са преходни периоди, през които банките да приведат уставите си в съответствие с измененията в предмета на дейност, а финансовите институции да се съобразят с въвеждания регистрационен режим.